

Datum
2024-02-07

Diarienummer
MH-2023-2156

Byråinspektör
Per-Arne Johansson
per-arne.johansson@trelleborg.se
0410-73 32 43

Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till bildande av naturreservatet Dalköpingeåns naturreservat i Trelleborgs kommun

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att

- godkänna förslag till bildandet av det kommunala naturreservatet Dalköpingeåns Naturreservat
- översända ärendet till kommunstyrelsen för antagande i fullmäktige.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden och Trelleborgs kommun gav 2018 samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att bilda Dalköpingeåns Naturreservat. För att bilda reservatet har statligt bidrag i form av LONA-medel om 260 000 kronor beviljats till Trelleborgs kommun. Förslaget har varit utsänt på remiss till berörda förvaltningar och myndigheter med möjlighet att inkomma med synpunkter. Synpunkterna har beaktats.

Ett skäl till att skydda området vid Dalköpingeån är att detta område är ett av få tätortsnära naturområden i kommunen med höga naturvärden och god tillgänglighet. Trelleborg har mycket lite allemansrättslig mark, endast 2 %, 82 % är intensivt odlad jordbruksmark och resten är bebyggt av hus och vägar. Stigarna i området kan inspirera till utflykter och friluftsliv och därmed en bättre folkhälsa.

Trelleborgs kommun föreslås besluta, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärkts med röd linje på kartan nedan som naturreservat. Naturreservatets namn föreslås att vara Dalköpingeåns Naturreservat. Områdets areal är 24,6 ha. Kostnaden för områdets skötsel har beräknats till ca 180 000 kr per år. Tekniska serviceförvaltningen förvaltar kommunens naturreservat. Hela området ägs av kommunen.

Tjänstepersoner på samhällsbyggnadsförvaltningen, tekniska serviceförvaltningen, kultur-fritidsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen samt kuststadsprojektet har varit med i arbetet med att ta fram underlaget och förslag till beslut.

Dalköpingeåns Naturreservat

Ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden gav 2018 samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att bilda Dalköpingeåns Naturreservat. Förslaget har varit utsänt på remiss till berörda förvaltningar och myndigheter och med möjlighet att inkomma med synpunkter. Synpunkterna har beaktats.

För att bilda reservatet har Trelleborgs kommun erhållit statliga medel i form av LONA-bidrag på 260 000 kr under förutsättning att ett kommunalt naturreservat har bildats senast 31 december 2022. Projektet har förlängts till den 31 december 2023 och därefter till den 31 mars beroende på ett pågående detaljplanearbete i omgivningen och aktiviteter i samband med detta samt försening av markägardialoger på grund av Coronahändelsen med mera. Markägardialoger hölls med Svenska kyrkans fastighetsförvaltare och arrendatorer samt privata markägare för ett område norr om kommunens mark längs med Dalköpingeån. Efter långa förhandlingar visade det sig att det skulle bli mycket kostsamt för kommunen, vilket gjorde att reservatet till slut begränsades till kommunens egen mark.

Tjänstepersoner på samhällsbyggnadsförvaltningen, tekniska serviceförvaltningen, kultur-fritidsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen samt kuststadsprojektet har varit med i arbetet med att ta fram underlaget och förslag till beslut.

Var och en fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområdena som berörs inom naturreservatsområdet har haft möjlighet att svara på en remiss, se bilaga F. För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla som anges i bilaga A med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält. Kostnaden för områdets skötsel har beräknats till ca 180 000 kr per år. Tekniska serviceförvaltningen förvaltar kommunens naturreservat.

Ett permanent skydd, genom att området utpekas som naturreservat, bidrar till Trelleborgs kommuns arbete att uppnå de av kommunfullmäktige antagna lokala miljömålen samt Agenda 2030. Kommunens biologiska mångfald och förmåga att hantera ett förändrat klimat ska öka”. Ett ytterligare skäl till att skydda området vid Dalköpingeån är att detta område är ett av få tätortsnära naturområden i kommunen med höga naturvärden och god tillgänglighet. Trelleborg har mycket lite allemansrättslig mark, endast 2 %, 82 % är intensivt odlad jordbruksmark och resten bebyggt av hus och vägar. Stigarna i området kan inspirera till utflykter och friluftsliv och därmed en bättre folkhälsa.

I reservatet finns ytor med höga naturvärden och ytor som ska utvecklas för att öka de biologiska värdena. Ju större ett naturområde är desto högre biologiska värden kan de hysa. Genom att skydda hela ådalen och ytor i dess närhet skapas en viktig länk i kommunens gröna infrastruktur.

Området är i behov av ett starkt skydd eftersom det annars finns risk att dess värden påverkas negativt. De största hoten mot både natur- och rekreationsvärdena är exploatering samt på lång sikt klimatförändringar och havsnivåhöjning. Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer – för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat. Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser. Förordnandet är även förenligt med Översiktsplan för Trelleborg antagen 2018, Fördjupad översiktsplan antagen 2023, Strukturplan för Business Center (karta) samt med Trelleborgs kommuns Grönplan (2020) och Trelleborgs Natur-och Kulturplan plan (2010).

Syftet med reservatet

Långsiktigt bevara och utveckla ekosystem och biologisk mångfald. Låta den smala naturremsan, längs Dalköpingeåns nedre del med vildvuxen skog utvecklas för att ge en upplevelse och en känsla av förvildad natur i en tätortsnära miljö. Främja allmänhetens behov av rekreation i närnatur och förmedla information om områdets natur- och kulturmiljöer.

Syftet uppnås genom att:

- skogsmarken, ängsmarken, våtmarkerna och andra ytor sköts med naturvårdsinriktade åtgärder för att långsiktigt trygga tillgången på kontinuerligt stort innehåll av gamla grova träd med en rik tillgång på död ved,

- naturvårdsåtgärder genomförs för att bevara och utveckla livsmiljöer för skyddsvärda arter,
- säkerställa kontinuiteten av gamla träd och stor mängd död ved i dess olika ålderssuccessioner
- ingen lövvved tas ut från området
- skogen med dess flora och fauna utvecklas fritt från främmande trädslag,
- gräsyterna sköts med slåtter och bete
- förmedla information om områdets natur- och kulturmiljöer på hemsida och skyltar

Naturresevatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturresevatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturresevatet ska kunna uppfyllas. Naturresevatets föreskrifter framgår i bilaga A.

Beskrivning av området

Dalköpinge naturresevat ligger i de östra delarna av Trelleborgs tätort. Området ligger som en grön oas mellan de industriområden som håller på att utvecklas på båda sidor längs Dalköpingeån. Utveckling av de intilliggande industriområdena sker samtidigt som en ny ringväg till de östra delarna av Trelleborg planeras att anläggas. I söder gränsar resevatet till bostadsbebyggelse och i norr till åkermark. Dalköpingeåns dalgång är i sin nedre del närmast Östersjön den bäst bevarade naturligt emanerande å-fåran i kommunen.

Området har högt värde som grönstruktur och som tätortsnära natur för rekreation och även ett högt värde från natursynpunkt.

Bevarandemål och utvecklingsmål

Det övergripande målet är att långsiktigt bevara och låta den smala naturremsan längs Dalköpingeåns nedre del med den vildvuxna skogen utvecklas. Detta för att ge en upplevelse och känsla av förvildad natur i en stadens närhet. Genom att tillgängliggöra området längs med ån och visa på de höga naturvärdena och kulturvärdena i området ges allmänheten möjlighet att uppleva dessa värden. Ett mål är också att långsiktigt bevara skyddsvärda och ovanliga växt-, lav- moss- och djurarter samt att säkerställa kontinuiteten av gamla träd och en stor mängd död ved i dess olika ålders successioner.

Ett annat mål är att utveckla naturvärdena i de delområden som idag används som jordbruksmark samt att avveckla nuvarande infartsled till industriområdena och där anlägga dagvattendamm för att öka den vattenhållande förmågan i området och därmed öka den biologiska mångfalden.

Inom ytan norr om gamla järnvägsspåret till Gislöv (område 9 i skötselplanen) finns möjlighet att på denna tidigare jordbruksmark utveckla den biologiska mångfalden genom att plantera träd, anlägga blomsterängar samt förbättra den vattenhållande förmågan i Dalköpingeån.

Längs Dalköpingeån norrut finns höga naturvärden och på sikt kan resevatet utvecklas till att omfatta dessa områden.

Förvaltningens bedömning

Trelleborgs kommun föreslås fatta beslut om att, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken, att det område om 24,6 ha, som utmärkts med röd linje på karta i bilaga B ska utpekas som naturreservat. Naturreservatets namn föreslås att vara Dalköpingeåns Naturreservat. Hela området ägs av kommunen.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta att godkänna förslag till bildandet av det kommunala naturreservatet Dalköpingeåns Naturreservat och översända ärendet för antagande av kommunfullmäktige.

Bilagor

Bilaga A Handling Dalköpingeåns naturreservat inklusive föreskrifter

Bilaga B Markanvändningskarta

Bilaga C Skötselplan för reservatet med delområden

Bilaga D Fastigheter och nyttjande rätter inom Dalköpingeåns naturreservat

Bilaga E Redogörelse för detaljplaner inom Dalköpingeåns naturreservat

Bilaga F Sammanställning av inkomna remissyttranden

För Samhällsbyggnadsförvaltningen

Sofia Nordvall

Tf miljöchef

Sarah von Liewen

Förvaltningschef